

[Margrete Auken]

er gået galt. Derfor er det selvfølgelig pinende nødvendigt, at man på alle leder inden for miljøadministrationen får lov til at fortælle os på eget initiativ, hvad der er galt. Netop her viser det sig, at når det kommer til stykket – så længe der ikke er noget, der brænder på, går det jo fint nok, men når det kommer til stykket – render vi pludselig ind i generelle mundkurvssager. Så må pludselig biologer det ene sted og geologer det andet sted ikke bare have lov at udtale sig, nej, så skal de lige hen og vende omkring en direktør, en miljødirektør, som f.eks. kan være økonom og derfor temmelig uinteressant, når man skal have oplysninger om, hvad der foregår på det biologiske plan.

Disse mundkurvssager – jeg nævner Cheminovasagen, jeg nævner Hjarbæk Fjord-sagen som to eklatante eksempler, som vi har haft fremme og vendt i pressen – viser, at der er et mægtigt misforhold, og de forklarer, hvorfor det at omgås offentligt ansatte nogle gange er sådan, at man har en fornemmelse af, at det er tøsedrengenes vagtparade, der stiller op. Så hundeanget er de for at fortælle de ting, de ved, til os andre.

Jeg er opmærksom på, at Magisterforeningen har taget sagen op. Jeg synes, det er væsentligt, at det bliver stillet som overenskomstkrav også for de offentligt ansatte, fordi de selv lider under det, og des mere, jo længere væk de er fra deres chef. Er de først kommet meget tæt på, sker der det, som vi så i en kronik i Politiken, hvor tre på chefsniveau eller deromkring skrev en kronik om de offentligt ansattes ytringsfrihed. Den kunne man lige så godt med et citat – jeg tror, det er fra Poul Andersens forvaltningsret – have kaldt »forvaltningens uforstyrrede førelse«. Man vil sikre forvaltningens uforstyrrede førelse. Det tager en fantastisk tid for de stakkels chefer, og det tager en fantastisk tid ind imellem også for den stakkels minister, hvis der er debat af en art, der ikke helt er styr på, men jeg mener, at vi skal sigte henimod både politikere og chefer og ledere, som kan magte denne komplicerede debat, og som måske også en gang imellem har så meget format i sig, at de er villige til at indrømme, når de har taget fejl. Så var vi meget langt i denne sammenhæng.

Arne Melchior (CD):

Denne debat ligner den just forudgående deri, at der i begge tilfælde er tale om ting, der er væsentlige, og ting, der er svære. Jeg synes, at fru Margrete Auken ikke mindst i sin artikel i Ekstra Bladet i går gør tingen meget enkel, nemlig: alle skal have lov til alting. Det er selvfølgelig også en dejlig paradisk tilstand, hvis man kunne opnå den.

Jeg tror imidlertid, alt kan overdrives. Psykologer ved, at når ting overdrives, går de ofte over i deres modsætning. Selv kærlighed kan overdrives, både kærlighed fra forældre til børn og kærlighed mellem andre, og en kærlighedsomfavnelser kan ende i et kvæler-tag. Frihed kan overdrives, det har professor Løgstrup skrevet meget om, og jeg mener også, at ytringsfrihed kan overdrives og ende i sin modsætning, hvis den forstås på den måde, at alle må alting hele tiden.

Vi kender her fra dette hus udmærket, at vi må pålægge os begrænsninger, som ikke er paragraferede, men som dog alligevel er der. Begrænsningerne er paragraferede, når det drejer sig om det udenrigspolitiske nævns forhandlinger, men f.eks. ikke, når det drejer sig om ikke at referere fra udvalg. Det er noget, vi af praktiske årsager har pålagt os selv, og det er gud ske lov sjældent, den regel brydes.

På samme måde er det også meget svært at paragraferer den tavshedspligt, som folk i private virksomheder og organisationer må være pålagt. Der står visse ting om det, men det er meget lidt, og det er umuligt for nogen lovgivning at angive, hvordan det i praksis og i alle livets mangfoldige tilfælde skal være.

Jeg mener i og for sig – selv om jeg har erkendt, at sagen er svær – at den ikke er sværere for offentligt ansatte, end den er for privat ansatte. Der gælder stort set de samme holdninger, de samme begrænsninger, den samme hensyntagen og de samme krav om loyalitet for folk i offentlig stilling som for folk i privat stilling. Justitsministeren var inde på det, måske på en lidt anden led, men jeg tror, han også mente dette, at det ville nødvendiggøre en hel forandring af vor forvaltning og altså af den stabile og loyale og neutrale embedsstab, som vi opererer med her, både i statslig og i kommunal og amtslig forvaltning, hvis man skulle indføre de ting, som dette forslag ønsker.